

Achtergronddocument landbouwfondsen Toelichting bij de Nationale Verklaring 2014

*Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees
Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO)*

21 mei 2014

Directie II

Sector Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek en Europese Unie

Algemene Rekenkamer, Lange Voorhout 8, Postbus 20015, 2500 EA Den Haag

Inhoud

	Samenvattend beeld	1
1	Toelichting op ons oordeel over de beheers- en controlesystemen	2
1.1	Totstandkoming en betrouwbaarheid van controlestatistieken ELFPO niet geheel op orde	2
1.2	Overige aandachtspunten	4
1.2.1	Beveiliging van informatiesystemen (ELGF en ELFPO)	4
1.2.2	Administratieve controles op dubbele financiering (ELFPO)	5
2	Toelichting op ons oordeel over de financiële transacties	7
2.1	Hoog foutpercentage bij ELFPO	7
2.2	Overige aandachtspunten	8
2.2.1	Beschikbaarheid van controlestatistieken en inspectieresultaten (ELGF en ELFPO)	8
2.2.2	Terugvorderingenbeheer bij ELFPO	9
3	Grondslag deelverklaring	10
4	Bevindingen derden	11
4.1	Bevindingen Europese Commissie	11
4.1.1	Reactie op rapporten inzake de certificerende audit	11
4.1.2	Opgelegde financiële correcties	11
4.1.3	EZ in beroep tegen opgelegde correcties (lopende beroepsprocedures)	12
4.1.4	Lopende onderzoeken	13
4.2	Bevindingen Europese Rekenkamer	13
4.2.1	Onderzoek in het kader van de Betrouwbaarheidsverklaring 2013 ELGF	13
4.2.2	Onderzoek in het kader van de Betrouwbaarheidsverklaring 2013 ELFPO	13
4.2.3	Onderzoek met betrekking tot de integratie van gekoppelde steun in de bedrijfstoeslagregeling (BTR) gedurende de periode 2010-2012 van het ELGF	14
5	Bevindingen uit onze review van de Auditdienst Rijk	15
5.1	Bevindingen Auditdienst Rijk bruikbaar voor onze oordeelsvorming	15

Samenvattend beeld

1

De Nationale Verklaring 2014 maakt melding van voldoende functionerende beheers- en controlesystemen bij het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). Ook het percentage onrechtmatigheden is voor beide fondsen gezamenlijk onder de toegestane 2%. Deze informatie is gebaseerd op de positieve deelverklaring van de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken, die van assurance is voorzien door de Auditdienst Rijk (ADR).

Wij vragen met name aandacht voor de verbetering van de totstandkoming en betrouwbaarheid van de controlestatistieken en het terugdringen van het hoge foutpercentage bij het ELPO.

Bij de controlestatistieken van niet-GBCS-regelingen¹ zijn niet alle onregelmatigheden en sancties meegenomen en de aansluiting tussen de controlestatistieken en de financiële administratie ontbreekt voor GBCS-regelingen. De oorzaken van het hoge foutpercentage bij het ELFPO worden veroorzaakt door fouten in de uitvoering van de Provinciale Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (P-SAN), de Probleemgebiedenvergoeding (PGV) en investeringsregelingen. Hieronder geven wij een nadere toelichting op de informatie over de landbouwfondsen in ons rapport.

¹ Onderscheid wordt gemaakt in Geïntegreerde Beheers- en Controlesysteemregelingen (GBCS) en niet GBCS-regelingen. GBCS-regelingen zijn oppervlakte- en diergebonden steunmaatregelen, niet -GBCS-regelingen zijn de niet oppervlakte- en diergebonden steunmaatregelen zoals investeringsregelingen, marktondersteuning (GMO) en steunregeling schoolmelk.

1 Toelichting op ons oordeel over de beheers- en controlesystemen

2

De onderzochte beheers- en controlesystemen van de landbouwfondsen, ELGF en ELFPO, functioneerden in het landbouwjaar 2013 (16 oktober 2012 tot en met 15 oktober 2013) voldoende. Het beheer en de controle van de landbouwfondsen is het afgelopen jaar op onderdelen verbeterd.

Wij zien de volgende positieve ontwikkelingen:

- Goed gebruik van het coördinatiemodel EU.
- Verdere vooruitgang kwaliteitscontrole perceelsregistratie.
- Verbetering van de randvoorwaardencontroles.
- Aanpassing van het sanctiebeleid.

Wij vragen met name aandacht voor de verbetering van de totstandkoming en betrouwbaarheid van de controlestatistieken² bij ELFPO.

1.1 Totstandkoming en betrouwbaarheid van controlestatistieken ELFPO niet geheel op orde

Sinds 2007 functioneert het systeem van het betaalorgaan (vanaf 1 januari 2014 de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) voor de oplevering van de controlestatistieken voor ELFPO niet voldoende. Er zijn nog steeds vele (handmatige) bewerkingsslagen nodig met verhoogd risico op fouten, er vindt bij niet GBCS-regelingen onvolledige vastlegging van onregelmatigheden/sancties plaats en de aansluiting tussen de controlestatistieken en de financiële administratie ontbreekt voor GBCS-regelingen. Hoewel in 2013 verbeteracties zijn ondernomen door het betaalorgaan, heeft dit nog niet geleid tot een beheerst en inzichtelijk proces. In de nieuwe programmaperiode 2014-2020 dient de certificerende instantie de controlestatistieken te voorzien van assurance. Daarom is het belangrijk dat het systeem dat de controlestatistieken oplevert goed functioneert.

² Statistische gegevens over uitgevoerde controles (zowel administratieve als controles ter plaatse) resulterende in foutpercentages.

Bevindingen

Uit de beoordeling van de certificerende instantie blijkt dat het systeem dat controlestatistieken oplevert voor het ELFPO nog steeds niet voldoende functioneert. Overigens verplicht de Europese Commissie de certificerende instantie niet om een oordeel te geven over de juistheid van de controlestatistieken. Zij hoeft momenteel alleen feitelijke bevindingen weer te geven.

De betrouwbaarheid en audit trail van de opgeleverde statistieken over aanvraagjaar 2012 aan de Europese Commissie is onvoldoende:

- Er is nog steeds geen aansluiting op totaalniveau mogelijk tussen de basissystemen RABBIT³ en SAS⁴ van het betaalorgaan enerzijds en de financiële administratie en de declaratie anderzijds op het aspect volledigheid voor de GBCS-maatregelen.
- Door de certificerende instantie is geconstateerd dat een bedrag van bijna € 5,5 miljoen niet verwerkt is in de controlestatistieken die op 15 juli 2013 naar de Europese Commissie zijn verstuurd. In februari 2014 heeft het betaalorgaan alsnog aangepaste controlestatistieken verstuurd naar de Europese Commissie waarin dit bedrag wel is verwerkt.
- Er zijn enkele bevindingen omtrent het ten onrechte opnemen van afwijzingen c.q. niet vermelden van sancties in de controlestatistieken.
- Het betaalorgaan heeft voor de niet GBCS-maatregelen de verlagingen van de administratieve controles niet in alle gevallen verwerkt in de controlestatistieken. Oorzaak is dat de verlagingen door het betaalorgaan niet zijn opgenomen in de basisadministratie. Hierdoor zijn de foutpercentages, die uiteindelijk in de borgingsverklaring van het betaalorgaan worden opgenomen, te laag weergegeven.

De Europese Commissie heeft bij de boekhoudkundige goedkeuring over het jaar 2011 een opmerking gemaakt over de controlestatistieken. De Europese Commissie heeft aangegeven dat het betaalorgaan bij het opstellen van de niet GBCS-controlestatistieken over het aanvraagjaar 2012 aan haar verplichtingen dient te voldoen. Hier is onvoldoende invulling aan gegeven.

³ In het systeem RABBIT worden alle subsidieaanvragen en vorderingen geregistreerd.

⁴ Dit systeem is voor het betaalorgaan de basis voor het opleveren van de controlestatistieken GBCS.

In de nieuwe programmaperiode 2014-2020 dient de certificerende instantie een oordeel te vellen over de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven⁵ tot op het niveau van de eindbegunstigden (ten opzichte van de huidige programmaperiode). Daarnaast moet de certificerende instantie, zoals blijkt uit het concept 'Commission delegated regulation', de controlestatistieken voorzien van assurance (een goedkeurende controleverklaring). Daarom is het belangrijk dat het systeem dat de controlestatistieken oplevert, effectief functioneert.

4

Aanbeveling: Verbeter de betrouwbaarheid van de controlestatistieken door in de basissystemen van niet GBCS-regelingen alle onregelmatigheden en sancties op te nemen. Leg voor de GBCS-regelingen de aansluiting tussen de controlestatistieken en de financiële administratie vast.

1.2 Overige aandachtspunten

Verder vragen wij aandacht voor:

- De verbetering van de beveiliging van informatiesystemen (ELGF en ELFPO).
- De verbetering van administratieve controles op dubbele financiering (ELFPO).

1.2.1 Beveiliging van informatiesystemen (ELGF en ELFPO)

Het betaalorgaan en de gedelegeerde uitvoeringsinstanties maken voor hun beheersystemen en netwerk gebruik van de ICT-diensten van Dienst ICT Uitvoering (DICTU). DICTU voldoet nog niet geheel aan de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR). De dienst heeft nog niet alle controleactiviteiten op de informatiesystemen toereikend uitgevoerd. Hiernaast zijn bestaande maatregelen voor het beheer van informatiebeveiligingsincidenten nog onvoldoende en niet in samenhang beschreven in het Information Security Management System (ISMS). Wij vinden het belangrijk dat de BIR-maatregelen in 2014 volledig worden ingevoerd en dat wordt vastgesteld of de informatiebeveiliging voldoet aan de eisen van de BIR-standaard.

Bevindingen

Zowel het betaalorgaan als de gedelegeerde uitvoeringsinstanties Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Medebewindsorganisaties (MO productschappen) maken voor hun beheersystemen en netwerk

⁵ Verordening 1306/2013 artikel 9.

gebruik van de ICT-diensten van DICTU, een dienst van het Ministerie van Economische Zaken. Voor de informatiebeveiliging dient vanaf 2014 aan de rijksbrede standaard, de BIR voldaan te worden die gebaseerd is op de internationale ISO 27002 standaard. Hoewel het betaalorgaan en DICTU in 2013 vergevorderd zijn met de invoering van de BIR-maatregelen, zal de volledige invoering hiervan inclusief de extra operationele eisen die gelden voor de rijksoverheid, pas in het overgangsjaar 2014 gerealiseerd kunnen worden. Dan pas kan worden gemeten of de kwaliteit van de informatiebeveiliging voor alle systemen van het betaalorgaan en de delegated bodies toereikend is. 5

Verder blijkt:

- uit een actie van DICTU dat niet alle controleactiviteiten door de lijn toereikend zijn uitgevoerd. In 2014 zal DICTU hier nadrukkelijk aandacht aan besteden;
- dat in het ISMS van DICTU de maatregelen voor het beheer van informatiebeveiligingsincidenten onvoldoende en niet in samenhang zijn geschreven. Zo verwijzen maatregelen naar documenten en werkinstructies die niet zijn opgenomen in het ISMS. Hiernaast ontbreekt informatie over interpretatie van de te hanteren normen en zijn er geen maatregelen om de aard, omvang en kosten van beveiligingsincidenten te kwantificeren en controleren;
- dat binnen het ISMS een (afdoende) uitwerking van een groot deel van de beoordeelde beheersmaatregelen voor het wijzigingsbeheer ontbreekt. DICTU stelde veelal niet vast of de maatregel is nageleefd en dus effectief is.

1.2.2 Administratieve controles op dubbele financiering (ELFPO)

In de huidige controlesystematiek is het ontdekken van dubbele financiering door het betaalorgaan niet voldoende geborgd. Wij vinden het gewenst dat overleg met de Europese Commissie plaatsvindt of de huidige controle-inspanningen toereikend zijn om eventuele onregelmatige dubbele financiering vast te kunnen stellen op het niveau van de begunstigde.

Bevindingen

Administratieve controles krachtens artikel 24, lid 5 Vo 65/2011 moeten procedures omvatten om onregelmatige dubbele financiering te voorkomen. Vanaf januari 2013 voert de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) daartoe de controles ter plaatse uit. In ons vorige rapport (2013) concludeerden wij dat we dit een stap in de goede richting vinden, ofschoon hiermee nog niet volledig is voldaan aan de Europese vereisten.

De controles voor het ELFPO zijn contractueel neergelegd bij de NVWA. Zij voeren de controles uit die geselecteerd zijn, namelijk de controles ter plaatse en de instandhoudingscontroles. De NVWA voert naast de controles ter plaatse ook een controle uit op de administratie van de begunstigden en daarmee ook op mogelijke dubbele financiering. Deze controles door de NVWA zijn geen integrale controles op de betaalaanvragen.

6

Hiernaast is een compatibiliteitscontrole over de jaren 2010 en 2011 uitgevoerd door het betaalorgaan waarbij wordt gecontroleerd op niet toegestane cumulatie van ELGF- en ELFPO subsidies. Deze controle van het betaalorgaan, die in 2012 is uitgevoerd, leverde een groot aantal signalen op. Het betaalorgaan heeft deze signalen inmiddels geanalyseerd. Met betrekking tot de signalen van uniciteit, twee landbouwers vragen subsidie aan op één perceel (eenmaal BTR⁶ (ELGF) en eenmaal agromilieusubsidie SNL⁷/P-SAN (ELFPO)), dient het betaalorgaan nog vast te stellen of aan de eisen van de Europese Commissie wordt voldaan. Over de jaren 2012 en 2013 heeft het betaalorgaan nog geen compatibiliteitscontrole uitgevoerd.

Onze eerdere aanbeveling om te onderzoeken of een nationaal subsidieregister of een ander instrument (zoals open data) haalbaar is teneinde te voldoen aan de eisen van de Europese Commissie is niet opgevolgd. Via administratieve controles en inspecties ter plaatse zijn volgens de staatsecretaris voldoende maatregelen ingezet ter voorkoming van dubbele betalingen.

⁶ Bedrijfstoeslagregeling.

⁷ Subsidie Natuur en Landschap.

2 Toelichting op ons oordeel over de financiële transacties

7

Het percentage onrechtmatigheden in de financiële transacties over het landbouwjaar 2013 blijft onder de toegestane 2%. Wij vragen aandacht voor het terugdringen van de fouten in een aantal regelingen bij ELFPO.

2.1 Hoog foutpercentage bij ELFPO

Het foutpercentage bij het ELFPO komt ruim boven de 2% uit. Bij de controles ter plaatse zijn meer fouten gevonden dan in de jaren daarvoor. Dit komt tot uiting in de controlestatistieken voor de GBCS-regelingen en de niet GBCS-regelingen die foutpercentages laten zien van 5,19% respectievelijk 10,78%. Dit wordt veroorzaakt door fouten in de uitvoering van de P-SAN, de PGV⁸ en investeringsregelingen. Zoals in de toelichting op de Nationale Verklaring is aangegeven zijn verbetermaatregelen getroffen.

Bevindingen

De technische diensten (NVWA en Technische Dienst van Dienst Landelijk Gebied) hebben bij de controles ter plaatse bij de eindbegunstigden meer fouten geconstateerd. Deze fouten hebben voor het GBCS betrekking op:

- De P-SAN waarbij niet in alle gevallen is aangetoond of de resultaten zijn behaald c.q. correcties hebben plaatsgevonden.
- De PGV waar bij geconstateerde fouten c.q. afwijkingen geen sancties zijn opgelegd door het betaalorgaan.

Voor de niet GBCS zijn de fouten voornamelijk veroorzaakt doordat aangevraagde investeringen door eindbegunstigden niet of niet tijdig zijn gerealiseerd.

Voor de P-SAN en de PGV heeft het ministerie verbetermaatregelen getroffen. Bij de niet GBCS-regelingen is volgens het ministerie sprake van incidenten.

Aanbeveling: Monitor of de verbetermaatregelen voldoende effectief zijn om de fouten terug te dringen.

⁸ De Probleemgebiedenvergoeding is een financiële compensatie voor beheerders van landbouwgrond in gebieden met nadelige fysieke omstandigheden.

2.2 Overige aandachtspunten

8

Verder vragen wij nog aandacht voor:

- De snellere beschikbaarheid van controlestatistieken en inspectieresultaten (ELGF en ELFPO).
- Verdere verbetering van het terugvorderingenbeheer bij ELFPO.

2.2.1 Beschikbaarheid van controlestatistieken en inspectieresultaten (ELGF en ELFPO)

De controlestatistieken voor de niet GBCS-regelingen en de inspectieresultaten randvoorwaarden over het verantwoordingsjaar komen pas beschikbaar nadat de controle door de ADR en de Algemene Rekenkamer is afgerond.

Wij vinden het belangrijk dat in de nieuwe programmaperiode de controlestatistieken en de inspectieresultaten eerder, uiterlijk eind februari t+1, op worden geleverd, zodat wij en de ADR de resultaten kunnen toerekenen aan het juiste landbouwjaar.

Bevindingen

De controlestatistieken en inspectieresultaten zijn belangrijk voor het toezicht op het beheer en de controle van de landbouwsubsidies. Zij zijn van belang voor het inzicht in de naleving van de wet- en regelgeving op het niveau van de eindbegunstigden. Daarbij vervullen zij ook een belangrijke rol voor de ADR en de Algemene Rekenkamer omdat deze het mogelijk maakt een oordeel te geven over de rechtmatigheid tot op het niveau van de eindbegunstigde.

Momenteel gebruiken wij op basis van een bestendige gedragslijn de controlestatistieken over voorgaand landbouwjaar (t-1) en de controleresultaten van de ADR over het huidig landbouwjaar (t), om een oordeel te vormen tot op het niveau van de eindbegunstigde. Hoewel voor de oplevering van de controlestatistieken aan de vereisten van de Europese Commissie wordt voldaan, zijn de controlestatistieken over het huidig landbouwjaar (t) te laat beschikbaar voor ons en de ADR om deze in ons oordeel mee te nemen.

Controlestatistieken voor de niet GBCS-regelingen over het kalenderjaar 2013 hoeven pas op 15 juli 2014 te worden opgeleverd aan de Europese Commissie. Het controlerapport van de Douane over kalenderjaar t wordt in maart t+1 naar de Europese Commissie verstuurd. Het NVWA-controlerapport (administratieve nacontroles bij eindbegunstigden) over kalenderjaar t wordt in december t+1 naar de Europese Commissie gezonden.

Eveneens komen de inspectieresultaten over de randvoorwaarden voor ons te laat beschikbaar om deze mee te nemen in onze oordeelsvorming. 9

2.2.2 Terugvorderingenbeheer bij ELFPO

Het stimuleren van een actief terugvorderingsbeleid van de provincies door het betaalorgaan is opgepakt. Het tijdig instellen van vorderingen door de provincies verdient nog aandacht. Wij vinden het van belang afspraken te maken met de provincies over het tijdig instellen van vorderingen.

Bevindingen

De provincies hebben op basis van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) de beschikkende functie voor de uitvoering van de projecten die binnen hun gebiedsgerichte beleid vallen. Voor wat betreft het instellen van vorderingen is het betaalorgaan daarom afhankelijk van de provincies die voor het instellen van vorderingen een formele provinciale beschikking moeten afgeven.

Indien de provincie geen vordering wil instellen, dan kan het betaalorgaan de provincie hiertoe niet dwingen. Overigens kan de minister van EZ, na overleg met de betrokken provincie en in overeenstemming met de minister van BZK, op grond van de wet NERPE (Wet naleving Europese regelgeving publieke entiteiten) een aanwijzing geven aan de betreffende provincie.

Het betaalorgaan heeft (monitoring)maatregelen genomen om te bewaken dat de vorderingen daadwerkelijk worden geëffectueerd. Echter in de praktijk moet nog blijken of deze voldoende waarborg biedt voor een juiste en tijdige terugvordering door provincies van niet EU-conforme betalingen.

3 Grondslag deelverklaring

10

Op 6 maart 2014 heeft de staatssecretaris van Economische Zaken de deelverklaringen ondertekend over het ELGF en het ELFPO, tezamen de deelverklaring Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

De deelverklaring Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is, met name vanwege knelpunten bij EFRO en EVF, vertraagd en daarmee niet tijdig tot stand gekomen.

Bevindingen

De deelverklaring is voorbereid en gecoördineerd door de directie Financieel Economische Zaken (FEZ) van het Ministerie van EZ. Bij de totstandkoming van de deelverklaring is de 'Procedurebeschrijving Consolidatie en weging aandachtspunten Bedrijfsvoeringparagraaf jaarverslag EZ 2013 (inclusief deelverklaringen beheer EU-fondsen)' gehanteerd door het ministerie.

Het ministerie beschikt over een dossier met de onderbouwing voor de deelverklaring. Dit dossier bevat een inventarisatie van aandachtspunten en geeft daarbij aan of (en in welke mate) deze van invloed zijn geweest op de afgegeven deelverklaring. De deelverklaring is gebaseerd op de borgingsverklaringen van het betaalorgaan bij de jaardeclaraties, eigen informatie van FEZ, de bijbehorende certificeringsrapporten van de certificerende instantie en de controleverklaring bij de consolidatiestaat door de ADR. De informatie in de deelverklaring is voorzien van assurance door de ADR.

Het opleveren van de controleverklaring bij de consolidatiestaat, zoals vermeld in de procedurebeschrijving, was voorzien voor 31 januari maar is opgeleverd op 18 februari 2014.

Ook de getekende deelverklaring is te laat ingediend bij het Ministerie van Financiën. Volgens het tijdschema bij de Rijksbegrotingsvoorschriften 2014 zou deze worden ingediend op 14 februari 2014, maar dit is uiteindelijk 6 maart 2014 geworden. Tevens is het assurance-rapport op 25 februari 2014 afgegeven waar oorspronkelijk 14 februari 2014 stond gepland.

4 Bevindingen derden

11

4.1 Bevindingen Europese Commissie

4.1.1 Reactie op rapporten inzake de certificerende audit

Op 5 respectievelijk 6 mei 2014 heeft de Europese Commissie de rekeningen 2013 ELFPO en ELGF, inclusief de hierbij behorende rapporten inzake de certificerende audit van de certificerende instantie, van een zogenaamde 'boekhoudkundige goedkeuring' voorzien. Eerder had de Europese Commissie al aangegeven voornemens te zijn om de boekhoudkundige goedkeuring te verlenen voor ELFPO en ELGF. In de goedkeuringsbrieven heeft de Europese Commissie enkele vraag- en aandachtspunten, gericht aan de certificerende instantie en het betaalorgaan, opgenomen. Voor ELFPO formuleert de Europese Commissie vijf verbeterpunten voor de certificerende instantie, en één voor het betaalorgaan, en stelt zij de aanvullende eis aan de certificerende instantie wordt om voor 30 mei 2014 extra werkzaamheden te verrichten (uitbreiding steekproef). Voor ELGF formuleert de Europese Commissie drie verbeterpunten voor de certificerende instantie, en drie voor het betaalorgaan.

4.1.2 Opgelegde financiële correcties

Bevindingen van de Europese Commissie kunnen leiden tot een financiële correctie op door de lidstaat gedeclareerde subsidies. De historie van de financiële correcties is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: 'Financiële correcties Europese Commissie Landbouwfondsen van 2009 tot en met 2013'

12

<i>Jaar *</i>	<i>Bedrag (x € 1 miljoen)</i>
2009	31,5
2010	48,1
2011	24,9
2012	18,4
2013	35,9

* Betreft het jaar van oplegging; correcties hebben doorgaans betrekking op (m)eerdere jaren.

In 2013 heeft de Europese Commissie vier correcties van in totaal € 35,9 miljoen opgelegd die betrekking hebben op de begrotingsjaren 2006-2010.

De opgelegde correctie van € 35,9 miljoen in 2013 heeft voor bijna € 30 miljoen betrekking op de perceelsregistratie. Achterliggende oorzaak van deze correctie zijn tekortkomingen in de betrouwbaarheid van het perceelsregister in de jaren 2008-2010. Door verbeteringen van het register is de betrouwbaarheid ervan sinds 2010 verder toegenomen, hetgeen ook wordt weerspiegeld in de hoogte van de correcties: over 2010 corrigeerde de Europese Commissie nog maar € 0,7 miljoen en over latere jaren verwacht het ministerie geen correcties meer op dit terrein omdat het betaalorgaan de betrouwbaarheid van de perceelsgegevens in de periode 2011-2013 verder heeft kunnen verbeteren.

Een andere correctie van € 5,3 miljoen vloeit voort uit een geschil over aan de Europese Commissie af te dragen incassorente over nog niet geïnde vorderingen. Het ministerie kan zich niet vinden in het oordeel van de Europese Commissie en legt deze zaak daarom voor aan het Gerecht van de EU.

4.1.3 EZ in beroep tegen opgelegde correcties (lopende beroepsprocedures)

Twee zaken zijn momenteel nog aanhangig bij het Europese Hof van Justitie. Voor deze zaken zijn al in voorgaande jaren correcties opgelegd met een totaalbedrag van € 51,6 miljoen die in 2011 zijn betaald aan de Europese Commissie.

In deze zaken gaat het over subsidiebetalingen aan producenten van aardappelzetmeel (periode 2003-2008 ad € 28,9 miljoen) en subsidiebetalingen aan erkende telersverenigingen in de groente- en fruitsector (periode 2005-2008 ad € 22,7 miljoen). Bij laatstgenoemde procedure gaat het om de uitvoering van meerjarige operationele programma's van de GMO.⁹ De Europese Commissie is van mening dat sommige telersverenigingen niet voldoen aan de erkenningseisen waardoor de GMO-betalingen niet EU-conform zijn.

4.1.4 Lopende onderzoeken

In de bijlage bij de Nationale Verklaring 2014 licht het ministerie zes lopende onderzoeken van de Europese Commissie toe die grotendeels betrekking hebben op eerdere begrotingsjaren en waarvoor (nog) geen correctievoorstel van de Europese Commissie is ontvangen. De afstemming over de controlebevindingen met de Europese Commissie voor deze onderzoeken bevindt zich in verschillende fases. De omvang van de mogelijke financiële correctievoorstellen naar aanleiding van deze onderzoeken is daarom nog niet bekend.

4.2 Bevindingen Europese Rekenkamer

In 2013 en 2014 heeft de Europese Rekenkamer (ERK) voor de landbouwfondsen in Nederland drie onderzoeken verricht.

4.2.1 Onderzoek in het kader van de Betrouwbaarheidsverklaring 2013 ELGF

In november 2013 heeft de ERK voor het ELGF in Nederland vier begunstigden gecontroleerd inzake de bedrijfstoelageregeling en de daarmee samenhangende goede landbouw- en milieucondities. De ERK heeft nog geen definitieve bevindingen gerapporteerd.

4.2.2 Onderzoek in het kader van de Betrouwbaarheidsverklaring 2013 ELFPO

In februari 2014 heeft de ERK voor het ELPO in Nederland vijf begunstigden gecontroleerd waarvan twee betrekking hebben op de GBCS-maatregelen en drie op de niet GBCS-maatregelen. De ERK heeft voorlopige bevindingen gerapporteerd.

⁹ Regeling Gemeenschappelijke Markt Ordening

4.2.3 Onderzoek met betrekking tot de integratie van gekoppelde steun in de bedrijfstoeslagregeling (BTR) gedurende de periode 2010-2012 van het ELGF

In juni 2013 heeft de ERK een onderzoek uitgevoerd naar de ontkoppeling van enkele premie- en steunregelingen. Deze premie- en steunregelingen zijn ingedaald in de toeslagrechten.

De controle betreft met name de vraag in hoeverre de procedures voor de berekening en toekenning van in de periode 2010-2012 vastgestelde toeslagrechten, van de premie- en steunregelingen, voldoen om over te gaan tot de integratie van gekoppelde steun in de BTR.

De ERK heeft nog geen definitieve bevindingen gerapporteerd.

5 Bevindingen uit onze review van de Auditdienst Rijk

15

5.1 Bevindingen Auditdienst Rijk bruikbaar voor onze oordeelsvorming

Wij kunnen gebruik maken van de bevindingen van de ADR voor onze eigen oordeelsvorming.

Bevindingen

De ADR vervult voor de landbouwfondsen de functie van certificerende instantie. Wij voeren reviews uit om vast te stellen of wij de bevindingen van de ADR kunnen gebruiken voor onze eigen oordeelsvorming. Voor alle fondsen wordt nagegaan op welke wijze de ADR de wettigheid en regelmatigheid, juistheid en volledigheid van de financiële transacties tot en met het niveau van de eindbegunstigde controleert en of dit voldoet aan de te stellen eisen.

Wij concluderen uit onze review dat wij de controlebevindingen van de ADR kunnen gebruiken voor onze eigen oordeelsvorming. De audits worden adequaat uitgevoerd.

Hiernaast hebben wij de uitvoering van de assurance-opdracht van de ADR bij de deelverklaring gereviewd. Wij concluderen dat wij deze controlebevindingen kunnen gebruiken voor onze eigen oordeelsvorming.